

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 54. Quid addendum sit circa lignantes & pascentes in fundo alieno.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42561

100: , tum non tenebatur ex delicto formali & proximo solvere : Utraque sententia est probabilis , prima tamen probabilior : Notat autem rectè *7lls.* , si dilatio facta sit propter talem necessitatem , ob quam tum licuisset rem eandem auferre domino , non fore obligationem compensandi damna ex dilatione secuta , quia tum non imputarentur delicto sed necessitati , quæ sicuti excusasset acceptionem , sic nunc excusat retentionem : E contrà si obligatio restituendi non fit ex delicto , communis & vera sententia est cum *Lug. d. 18. n. 35.* non esse obligationem resarciendi damna orta ex dilatione , nisi forte expressè contraxissent de his resarciendis , etiam in mora non culpabili ; item nisi delatio postea cognosceretur esse domino damnosa & voluntariè fieret , tum enim succederet mala fides , & teneretur etiam de casu fortuito , ut colligitur ex *L. 18. ff. Commodati , & cap. Decima. 16. q. 1.* Vide dicenda à n. 357. Item n. 360. An differri possit restitutio , si alioqui damnum domino vel damnificatori causaretur , dicitur à n. 424. Non peccari autem mortaliter , si absque gravi damno domini ad breve tempus differatur restitutio , dictum est p. 1. n. 1002. Denique justas causas differendi restitutionem ad tempus , dabimus hic n. 360.

253 Q. 54. *Quid addendum sit circa lignantes vel pascentes in fundo alieno.* R. Seqq. §. 1. Lignans in sylva spectante ad privatum tenetur reparare totum damnum , sicuti si in alia re damnificasset , uti tenent omnes communiter , quamvis videantur dissentire *Sor. & Tolet.* apud *Dicast.* de Rest. d. 9. n. 353. Quod si communitas alicui privato

elo-

elocari sylvam alioqui communem, qui in ea lignatur, tenetur restituere, non aliter ac si ad personam privatam spectaret, quia communitas transtulit totum jus suum in illum, non aliter ac si pro tempore vendidisset, nam ideo in vicem accipit pretium elocationis, quæ est quasi venditio ad tempus, ita *Vasq. Lugo d. 6. n. 88. 7lls. t. 4. d. 2. n. 248.*, estque hoc conforme illis, quæ diximus p. 1. n. 970.

§. 2. *Dicast. & alii cum Burgh. cent. 3. cas. 254*
 77. dicunt lignantem in sylva spectante ad communitatem, cujus ipse non est pars, quamvis ligna multa efferat & successivè vendat, non peccare mortaliter, nec teneri restituere, si non edat magnam stragem: admittit *7lls.*, si faciat in sylva communitatis vicinæ, tum enim talia damna mutuò compensantur, quod non est, si communitates vicinæ non sint; & tantò magis admittit *Lugo n. 86. & 89.*, si faciat in sylva communitatis, cujus ipse est pars: addunt *Sanch. Henriq. & Mol.* non fore peccatum, indies scindere unam sarcinam ad comburendum, quamvis scindens sit dives, qui possit emere, dummodo non scindat arbores sed ramos; item non fore peccatum scindere singulis septimanis 2. sarcinas ad vendendum; imò *Sanch. in Conf. L. 1. c. 5. d. 1. n. 21. & 35.* dicit, si oppidani soleant adinvicem cædere ligna ex sylva alterius communitatis, nequidem fore veniale, quia videntur ista licere per consuetudinem, aut saltem tantum sub pœna prohiberi vel per pacta disjunctiva, ut vel non cædant, vel si cædant & deprehendantur, solvant pœnam; quod etiam tenent *Mol. & Lug. n. 91.*; sed sententia

con-

contraria est probabilior ac communior cum *Bonac.*, quòd in hoc fiat injuria, possitque etiam peccari mortaliter, si attingatur materia gravis, secundùm dicta p. 1. n. 1012. & 1013., nam quævis communitas habet ad suas sylvas jus strictum contra alias communitates, neque scitur, quòd adsit tale mutuuum pactum, & capita communitatum procul dubio contradicerent, si interrogarentur: si autem lignans cædat in sylva suæ communitatis, quæ non relinquitur communis, sed solet dividi & assignari singulis pro parte, etiam facit injuriam ob rationem eandem: monent tamen rectè AA. quoad ista attendendum esse ad consuetudines & leges diversarum provinciis ac locis proprias.

255 §. 3. Quæ dicta sunt de ligatione & sylvis, intelligenda sunt etiam de pascuis, de quibus omnibus plura videri possunt apud *Lugo totâ l. & Dicast. dub. 13.*

256 Q. 55. Quid circaventionem, piscationem, aucupium, columbas, apes. R. De his multa habentur in *Instit. De rerum divisione, & De acqu. dominii* ex quibus, uti & ex illis, quæ jam addemus, facile colligetur, quando nam sit obligatio restituendi.

§. 1. Venatio de jure naturæ permissivo cuiuslibet concessa est, neque potest privatus eam prohibere in loco ad se spectante, non clauso speciali sepe vel muro, uti rectè *Lugo d. 6. n. 54.* quia feræ passim vagantes nullius sunt, & *L. 1. §. 1. ff. De acqu. possess.*, item §. 14. *Instit. De rer. divis.* dicunt fieri primò occupantis: possunt tamen Principes vel Resp. sub pœna prohiberi venationem aut piscationem in locis communibus,